

DUITSCH E INVLOED IN DE OPLEIDING DER GENEESKUNDIGEN.

Wij mogen de redactie, geloof ik, zeer dankbaar er voor zijn, dat zij de benauwende passieve neutraliteit in ons *Tijdschrift* heeft opgeheven, om er een actieve voor in de plaats te zetten, die beter aangepast is aan onze tegenwoordige belangen. Daarmede volgt zij het voorbeeld, dat door de regeering wordt gegeven: ook deze deelt wel eens een vermaning uit, wanneer haar dat noodig mocht schijnen tot heil van het land. En, evenals het land, heeft ook de geneeskundige stand zijn bijzondere belangen, die hij naar binnen en naar buiten heeft te verdedigen en ik meen, dat wij de door prof. PEKELHARING zoo voorzichtig afgebakende grenzen niet overschrijden, als wij over deze belangen van gedachten wisselen — zelfs met de mogelijkheid, dat bij die gedachtenwisseling de een of ander zich minder aangenaam getroffen mocht voelen.

Van groot belang voor ons, artsen, en nog meer voor de toekomstige artsen, schijnt mij nu het onderwerp, dat collega VAN LEEUWEN in dit *Tijdschrift* van 20 Maart heeft behandeld. Wie onpartijdig oordeelt, kan het slechts met hem eens zijn, dat onze geneeskundige opleiding, als geheel genomen — er zijn natuurlijk uitzonderingen —, eenzijdig Duitsch is. Deze uitspraak beteekent niet gebrek aan waardeering voor de Duitse wetenschap, die, evenals de wetenschap van andere landen, haar bijzondere verdiensten heeft. Waar het hier op aankomt, is m. i. vooreerst alleen het bovengenoemde feit; dat reeds vroeger door verschillenden is vastgesteld, juist in dezen tijd nog eens grondig vast te stellen, en dat niet om iemand te ergeren, maar omdat het in het algemeen belang is, hierop ter dege de aandacht te vestigen.

Een tweede is, de vraag te beantwoorden, hoe deze eenzijdigheid is ontstaan, welke beantwoording noodzakelijk is, als men tot een beteren toestand wil geraken. Het is hier nu niet de plaats, noch acht ik mij bevoegd, om een diepgaande uiteenzetting van de oorzaken der „geneeskundige verduitsching” te geven, maar zeker is het wel, dat men niet alleen bij het hooger onderwijs naar die oorzaken moet zoeken. Ik wil alleen even aanstippen, dat de Germaansche invloed reeds in de kinderkamer begint te werken, in den vorm van allerlei speelgoed met Duitse opschriften, en verder dat ons lager onderwijs, dat aan het geheele volk zijn algemeene en veelal eenige kennis moet geven, op Duitse leest is geschoeid. Het hoogere onderwijs voltooit nu op velerlei manier, wat op de lagere school is voorbereid. Terecht heeft VAN LEEUWEN op de vele Duitse boeken gewezen, die worden aanbevolen, en waar tegenover slechts een enkel Fransch of Engelsch werk wordt geplaatst (om nu niet van de Nederlandsche te spreken), verder op de neiging, die bij velen bestaat, om slechts aan Duitse universiteiten hun licht op te steken, welk licht dan in al zijn schakeeringen voor het eenige ware en mogelijke wordt gehouden. Eigenaardig is verder een andere Nederlandsche neiging, nl. om zich Duitse instrumenten, enz., als zijnde de beste, aan te schaffen, terwijl ik zeker weet, dat menig Duitse oogarts — en over dezen kan ik slechts oordeelen —, als hij het geld er voor over heeft, zijn instrumenten uit Parijs of Londen liet komen. Ook mag in dit verband wel eens worden gewezen op de docenten, die zich hebben aangewend, de een of andere Duitse uitdrukking te gebruiken ter voltooiing of verfraaiing hunner Nederlandsche zinnen.

Dit alles kan en moet m. i. anders worden. Laten onze jongeren zien en leeren, dat de eenvoudige, soms zelfs onoogelijke werkplaatsen buiten het Duitse rijk voortreffelijk werk kunnen leveren; laten zij ook leeren, dat soms minder edele eigenschappen, dan drang naar weten en kennis, de talrijke Duitse mededeelingen ingeven, die in onafgebroken reeks verschijnen, en dat de werkelijke toeneming van onze kennis minstens evenzeer en evenveel wordt bevorderd door degenen, die in Frankrijk, Engeland, Rusland, enz. werken, als door de ware Teutoonsche vakgeleerden.

Het is geen ondankbaarheid tegenover Duitse universiteiten, waar ik eenigen tijd heb kunnen doorbrengen, om er menige Duitse deugd te leeren waardeeren, maar waar ik ook een blik heb kunnen slaan op menige diepergezette groote ondeugd, dat ik het bovenstaande heb geschreven. Het leek mij alleen noodzakelijk, nogmaals op een in verkeerde richting werkenden invloed te wijzen, die langzamerhand de denkwijze van een steeds grooter aantal Nederlandsche artsen zou gaan beheerschen. Laten allen, die dat kunnen, samenwerken, om de verkeerde werking van dien invloed te overwinnen.

Rotterdam, 22 Maart 1915.

E. MARX.

HET ONTWERP HUISHOUELIJK REGLEMENT.

I.

In tegenstelling met collega A. C. VAN BRUGGEN, meen ik, dat de bedoelde grootere zelfstandigheid der afdelingen, die het toezicht en de medewerking van het bestuur der C. O. niet uitsluit, juist gevaren zal afwenden, omdat de afdelingen van de toestanden in hun kring het best op de hoogte zijn.

Door het aannemen van den leiddraad zijn de bezwaren, die door den geestelijken adviseur W. H. KOOY (*Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* 1914, I, bldz. 1568) op klare wijze geteekend zijn, slechts gedeeltelijk opgeheven.

Ten slotte meen ik, dat het algemeen bindend besluit een belemmering is voor de vrije beraadslaging over de houding, tegenover het nieuwe ontwerp aan te nemen.

Leiden, 21 Maart 1915.

A. VAN RHIJN.

II.

Met groote instemming werd door ons in het laatste nummer van het *Tijdschrift* het ingezonden stuk van dr. VAN RHIJN gelezen. Onze Leidsche collega deed er een goed werk mede, door er openlijk op aan te dringen, dat bij den nieuwen koers, welken de Maatschappij in de laatste jaren inslaat, de beslissing in plaatselijke aangelegenheden in handen van de afdelingen moet blijven. Waar tot nu toe alles in het werk gesteld werd om den band, welke de leden der Maatschappij verbindt, te versterken, zou het een Sisyphus-arbeid genoemd moeten worden, dit door te ver gaande centraliseerende bepalingen in de waagschaal te stellen. In het belang van een krachtige organisatie zou een dergelijke politiek afgewezen moeten worden, ook al werd zij met de beste bedoelingen gevoerd. Dr. VAN RHIJN zinspeelt reeds op de mogelijkheid van botsingen, welke tot uittreding van leden uit de Maatschappij aanleiding zouden kunnen geven. Is toch niet een krachtige centrale *leiding* best vereenigbaar met een autonomie der afdelingen, wanneer het zuiver plaatselijke belangen betreft? Tot nu toe hadden wij gehoopt en gedacht, dat dit ook de meening was van alle leidende organen in onze Maatschappij. Het antwoord, dat de secretaris-penningmeester der C. O. aan dr. VAN RHIJN geeft, heeft ons het tegengestelde geleerd; wij lezen daarin toch: „Wat andere ziekenfondsen in een afdeling betreft, zal toch waarschijnlijk het hoofdbestuur niet spoedig tot goedkeuring van statuten en reglementen overgaan, indien de afdeling zich daartegen verzet”. Dr. VAN BRUGGEN laat dus hier de mogelijkheid open, dat, al zal het niet spoedig gebeuren, het hoofdbestuur, tegen het gevoelen eener afdeling in, de leden zou kunnen noodzaken zich op door hen zelf ongewenschte voorwaarden aan een ziekenfonds te verbinden. Dit nu is o. i. verkeerd en bovendien ook in strijd met hetgeen indertijd gezegd is bij de indiening der voorstellen AI—AV. Op bldz. 15 der toelichting lezen wij: „Het hoofdbestuur stelt voor, dat voor deze contracten ook de goedkeuring van het bestuur der onderafdeeling